

זירה

השתתפות
מקצועית

מעורבות חברתית מבוססת מומחיות

כלי מתוך ארגז הכלים להשתתפות אזרחית ואקטיביזם של צעירים וצעירות

הכלי על רגל אחת

זירה: השתתפות מקצועית

1

תקציר הכלי

כלי זה מתמקד בהצגה של מעורבות חברתית מבוססת מומחיות. הכוונה למעורבות חברתית בפעילות התנדבותית, שבה אני מביא לידי ביטוי תחביב, כישרון או ידע ייחודי שיש לי, כדי לפתור בעיות חברתיות או לתרום לקהילה. הכלי מתייחס לשלוש שאלות מרכזיות: האם זה רלוונטי עבורי? מה אני צריך לשם כך מהארגון? כיצד מתחילים?

2

מתי אשתמש בכלי?

כאשר אני שוקל אפשרות להיות מעורב חברתית בפעילות שתביא לקדמת הבמה את היכולת הייחודית שלי, הידע או הכישרון שלי; כשאני מתלבט האם זו הדרך שלי להיות מעורב חברתית וכיצד לעשות זאת.

3

מה תהיה התוצאה?

שימוש נכון בכלי זה יאפשר לי לממש באופן אפקטיבי את היתרונות הקיימים במעורבות חברתית מבוססת מומחיות.

הקדמה

צלם מקצועי, המתנדב לצלם אירועי שיא בעמותה; מדריכת יוגה, המעבירה בהתנדבות שיעורי יוגה בפנימייה לנוער בסיכון; עורך דין, המסייע ללא תשלום לניצולי שואה לקבל את זכויותיהם המגיעות להם על פי חוק; חשמלאי, המתקן ללא תשלום קצר חשמלי בביתה של שכנה - כל אלו הן דוגמאות למעורבות חברתית מבוססת מומחיות (Skill Based Social Engagement). המאפיין המרכזי של מעורבות חברתית מסוג זה הוא ההישענות על ידע וניסיון מקצועיים או על תחביב וכישורים אישיים, הקיימים **מראש** אצל האדם שבוחר להיות מעורב חברתית, כדי לקדם פתרון בעיות חברתיות או לתרום לצורך משמעותי בקהילה. מעורבות חברתית מבוססת מומחיות מאפשרת לך, הצעיר, להביא לידי ביטוי את היכולות שלך באופן מיטבי, כך שכולם יוצאים נשכרים מעשייתך - אתה מרוויח שאת עוסק בתחום שאתה אוהב, ואף צובר בתחום זה ניסיון; הארגון שבמסגרתו אתה פועל, שמקבל את היכולות והכישורים שלך, מרוויח אף הוא וכך גם מוטבי הפעילות, הזוכים לשירות מקצועי, מאדם מנוסה ומבין. המשמעות היא, שאם תרצה לבחור במעורבות חברתית מסוג זה, כנראה שיש לך כבר ידע, ניסיון, תחביב וכישורים ייחודיים, שלדעתך יכולים לסייע לאוכלוסייה מסוימת או לארגון מסוים. אין לך ציפייה שהארגון שבו תפעל יכשיר אותך לכך, להפך, אתה רוצה להביא לידי ביטוי את הידע שכבר יש לך.

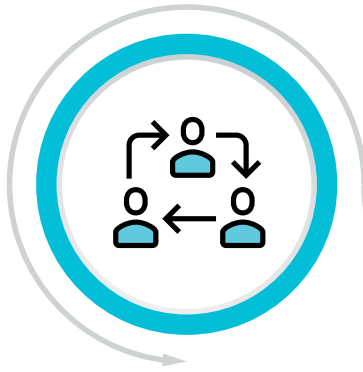
המטרה של כלי זה היא לסייע לך לבחון האם מעורבות חברתית מבוססת מומחיות מתאימה לך, ואם כן, להציע לך דרכים כיצד לממש זאת בצורה מיטבית עבורך.

כשאהבה וכשרון חוברים לחומר, צפו ליצירת מופת.

פרנק וטסה אוליבה

מעורבות חברתית: איך עושים את זה?

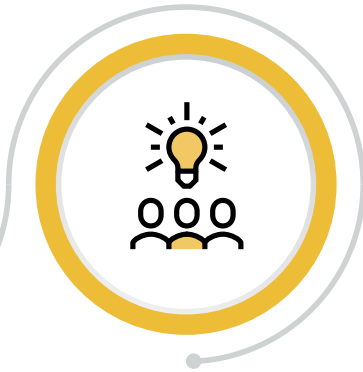
• 3 •

מה אני צריך מהארגון?

• 2 •

איך מתחילים?

• 1 •

האם זה רלוונטי לי?

בעניין זה עלייך לשאול עצמך שתי שאלות:

- **מהו תחום המומחיות שלך?** מהו הכישרון הייחודי או הידע המקצועי שאתה מביא איתך ושעשוי להיות בעל ערך מוסף וייחודי למקום שבו תבחר להיות מעורב חברתית. האם רכשת מקצוע כלשהו? האם יש לך כישרון אומנותי מיוחד? תחביב ייחודי? מהי המומחיות שלך?
- **האם אתה מעוניין להביא את המומחיות שלך לידי ביטוי במסגרת המעורבות החברתית שלך?** גם אם יש לך מומחיות מובהקת, לא בהכרח שתרצי להשתמש בה בהתנדבות במסגרת המעורבות החברתית שלך, וזאת ממגוון סיבות. ייתכן שאת מחפשת גיוון והתרעננות מעולם העבודה, שבו את מפעילה כל היום את המומחיות שלך; ייתכן שאת חוששת מיצירת תחרות או ניגודי אינטרסים בין העבודה שלך למקום שבו את מעורבת חברתית (אולי פתאום ירצו שתעשי להם עבודה בחינם...); ייתכן גם שאת חוששת שהידע שלך לא מספיק כדי להשתמש בו במסגרת המעורבות חברתית שלך.

מהם הרווחים שמעורבות חברתית מבוססת מומחיות מאפשרת?

- **נוחות:** במקרים רבים, נוח וטבעי להתנדב במסגרת המומחיות שלך. זה חוסך ממך את הצורך לרכוש ידע ומיומנות בתחומים חדשים, מאפשר לך להרגיש בטוחה ומקצועית במה שאת עושה, זה משאיר אותך באזור הבטוח והמוצלח שלך.
- **הזדמנות להתמקצע בערוץ נוסף:** אנשים בתחילת דרכם המקצועית עשויים להרוויח רבות מההתנסות הנוספת, שהמעורבות החברתית מאפשרת להם. גם אנשים מנוסים יכולים לראות במעורבות החברתית הזדמנות לתרגל את המומחיות שלהם בהקשר חדש ועל ידי כך להעמיק ולפתח את כישוריהם.
- **פלטפורמה לבניית מוניטין:** העשייה החברתית עשויה לתרום לחיזוק המוניטין שלך ולהציג אותך כבעלת יתרון יחסי מול אנשי מקצוע אחרים בתחומך. חיזוק מוניטין יכול להיעשות באמצעות: הוספת שורה בקורות החיים, פרסום ברשתות החברתיות, הצגת התוצרים שהוכנו עבור ארגון או במסגרת פעילותך החברתית, כחלק מתיק עבודות.

מעורבות חברתית: איך עושים את זה?

2

איך מתחילים?

לאחר שהחלטת שמעורבות חברתית מבוססת מומחיות זה הדבר הנכון בשבילך, נשאלת השאלה כיצד עושים זאת? להלן טיפים אחדים שיוכלו לסייע לך:

- **המלצות מחברים למקצוע:** ייתכן שחברריך למקצוע או שותפריך לתחביב עוסקים גם הם במעורבות חברתית מבוססת מומחיות. שווה להתעניין ולברר איתם היכן הם עושים זאת והאם הם מרוצים. סביר להניח, שאלה שכבר עוסקים בכך יכולים ללמד אותך לא מעט על הנושא, כולל איפה רצוי להתנדב, מה חשוב לבקש מהארגון, ועוד.

- **פנייה ישירה לארגון הקרוב לליבך:** אם יש ארגון מסוים שאתה מעוניין להתנדב בו, תוכל ליזום פנייה ישירה ולהציע את המומחיות שלך. בדרך כלל, באתר הארגון תוכל למצוא כתובת דוא"ל, המאפשרת פניות להתנדבות. תוכל לפנות ולהציע עצמך, גם אם תחום המומחיות שלך אינו מוצג באתר כאחד מתפקידי ההתנדבות הקיימים בארגון. ארגונים רבים מציגים באתר רק את תפקידי ההתנדבות המרכזיים אצלם, אולם פתוחים להצעה אטרקטיבית שתגיע אליהם/אשת מקצוע המעוניינים להציע את מומחיותם בהתנדבות.

ייתכן שבשלב זה תרצי לחשוב על רעיון שבאמצעותו תוכל להיות מעורב חברתית בתחום המומחיות שלך. להלן רעיונות אחדים לפעילויות רלוונטיות:

- **יודעת לנגן גיטרה?** תוכל להגשים חלום לילדים שאינם יכולים לשלם על חוג גיטרה וללמד אותם. תוכל גם לפנות לארגון העובד עם ילדים ולהציע לו לפתוח חוג שכזה.
- **מומחה ברשתות חברתיות ובכתיבה שיווקית?** ארגונים רבים ישמחו לסיוע בתפעול דף הפייסבוק שלהם. נסה לפנות לארגונים שונים בתחום. אתה יכול גם להשתמש בכישורים אלה כדי לקדם רעיון, קמפיין או נושא החשוב לך.
- **גרפיקאית בתחילת דרכך?** צעירים במצבי סיכון, שמנסים להתחיל את דרכם בעולם העסקי, ישמחו לסיוע בהקמת אתר או בעיצוב לוגו. נסה לפנות לעמותות המספקות מנטורינג לצעירים בתחילת דרכם העסקית, הם בוודאי ישמחו לשירות כזה.
- **מאמנת כושר אישית?** ישנם אזרחים ותיקים רבים, שאינם יכולים להרשות לעצמם לממן מאמן כושר, אך זקוקים לפעילות גופנית. נסה לפנות לארגוני ותיקים ולבחון אם השירות שלך יכול להיות רלוונטי עבורם.
- **צלם חובב? די ג'יי חובב?** ישנם לא מעט ארגונים המציעים מסיבות או בר/בת-מצווה לילדים ולמשפחות ללא עלות. ייתכן שתוכל לתרום מכישוריך באירועים מסוג זה.

- **פרסום ב-GIFTED:** גִּיפְטֵד היא פלטפורמה המיועדת לסייע לבעלי מומחיות להתנדב בארגונים הזקוקים למומחיות זו. הפלטפורמה משדכת בין מומחים שונים, המציעים את עצמם להתנדבות, לבין ארגונים המחפשים מתנדבים בעלי מומחיות ייחודית. פנייה בדרך זו רלוונטית במיוחד כאשר זהות הארגון פחות משמעותית לך ואתה פתוח להתנדב במגוון של ארגונים הזקוקים למומחיות שאתה מציע.

מעורבות חברתית: איך עושים את זה?

3

מה צריך?

מה אני צריך מהארגון שבו אוכל לפעול בתחום מומחיותי?

מצאת ארגון שדרכו תוכל להיות מעורב חברתית בתחום מומחיותך? נהדר! עכשיו, כדי למקסם את הערך של מעורבות חברתית מבוססת מומחיות, מומלץ לבקש מהארגון מראש מספר דברים. ניתן לעשות זאת כבר בשיחת ההיכרות עם הרכז או עם המנהל, האחראים על הפרויקט או על התוכנית שבהם אתה מעוניין להתנדב או על המתנדבים בארגון:

- **ודא כי המומחיות או הכישורים שאתה מציע אכן עונים על צורך אמיתי של הארגון:** לפעמים אנחנו באים עם רצון טוב וכוונות טובות ולארגון חשוב להיענות לרצוננו, אך מסתבר, שהרעיון שלנו או הרצון שלנו, לא באמת נדרשים בארגון. במקרה כזה, עדיף ומומלץ לחפש אחר ארגון אחר, שזקוק לכישורים שלנו. אחרת, אתה עלול להרגיש לא נחוץ ולא משמעותי... וחבל. אם יש מקום שזקוק לך, שם כדאי להיות.
- **הבהרה של התנאים הנדרשים לביצוע מקצועי בתחומך:** אם המומחיות שלך אינה תחום העיסוק העיקרי בארגון, חשוב שתבהירי מראש מהם הסטנדרטים המקצועיים שיאפשרו לך לתפקד בצורה איכותית. לדוגמה, אם את מדריכת יוגה, המגיעה להוסטל כדי להעביר שיעור, הבהירי מראש מהו גודל החדר המינימלי המאפשר קיום של שיעור, איזה ציוד נדרש לך ומהו פרק הזמן הרצוי לקיום השיעור.
- **רשות לפרסם:** כדי למנוע אי-נוחות או ביקורת מצד הארגון, חשוב לדבר מראש על הרצון שלך (אם קיים) לפרסם את העשייה שלך במסגרת המעורבות החברתית, בין אם זה שימוש בתוצרים כחלק מתיק עבודות, תיאור של העשייה בריאיון עבודה, פרסום ברשתות החברתיות, הוספה לקורות חיים או כל צורת פרסום אחרת.
- **קרדיטציה:** אם זה חשוב לך, ברר מראש האם אתה מקבל את הקרדיט המקצועי לעשייתך ובאיזה אופן. הקרדיטציה יכולה להיות פנים-ארגונית או ציבורית, תלוי בסוג העשייה ובמאפייני הארגון. לדוגמה, אם אתה צלם ותמונות שצילמת מאירוע שיא של עמותה מסוימת מתפרסמות בפייסבוק, אולי תרצה לבקש ששמך יופיע כצלם.
- **פיתוח מקצועי:** אם המומחיות שלך היא באחד מתחומי הליבה של הארגון, ייתכן שתוכל לצפות מהארגון לדאוג לפיתוח ולהעשרה מקצועית. לדוגמה, אם אתה מתנדב בארגון שכל המתנדבים בו הם רופאים, ניתן לצפות מהארגון שיספק למתנדביו הרצאות העשרה מקצועיות בתחום הרפואי.